

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Ontwerp Voorkeursbeslissing

Oostvaardersoevers

Oktober 2021

Besluit

Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), werken aan een levende delta in het IJsselmeergebied; project Oostvaardersoevers

Inleiding

Het project Oostvaardersoevers is onderdeel van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en de gebiedsagenda IJsselmeer 2050. Het is één van de projecten om het IJsselmeergebied toekomstvast en klimaatbestendig te maken door te werken aan het verbeteren van natuur en de ecologische waterkwaliteit. Het project is een volgende stap om te komen tot een toekomstbestendig ecosysteem voor het Markermeer-IJmeer (TBES) zoals verwoord in de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM, 2013). Tevens geeft het project een impuls aan Nationaal Park Nieuw Land, het jongste nationaal park van Nederland.

Het doel van het project is als volgt geformuleerd in de Startbeslissing.

- Het project Oostvaardersoevers verbindt het Markermeer, de Oostvaardersplassen en de Lepelaarplassen tot een toekomstbestendig zoetwater ecosysteem (TBES);
- Het project Oostvaardersoevers realiseert met innovatieve waterbouw een aantrekkelijker, beleefbaarder en veilig merengebied.

De uitwerking van het project Oostvaardersoevers vindt plaats in een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, provincie Flevoland, de gemeenten Lelystad en Almere, Waterschap Zuiderzeeland, Staatsbosbeheer en stichting het Flevo-landschap. De minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft, in afstemming met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), in november 2019 de Startbeslissing voor het project Oostvaardersoevers ondertekend. Daarna is de MIRT-verkenning gestart. Met het publiceren van dit (Ontwerp) Voorkeursbeslissing wordt de MIRT-verkenning afgerond.

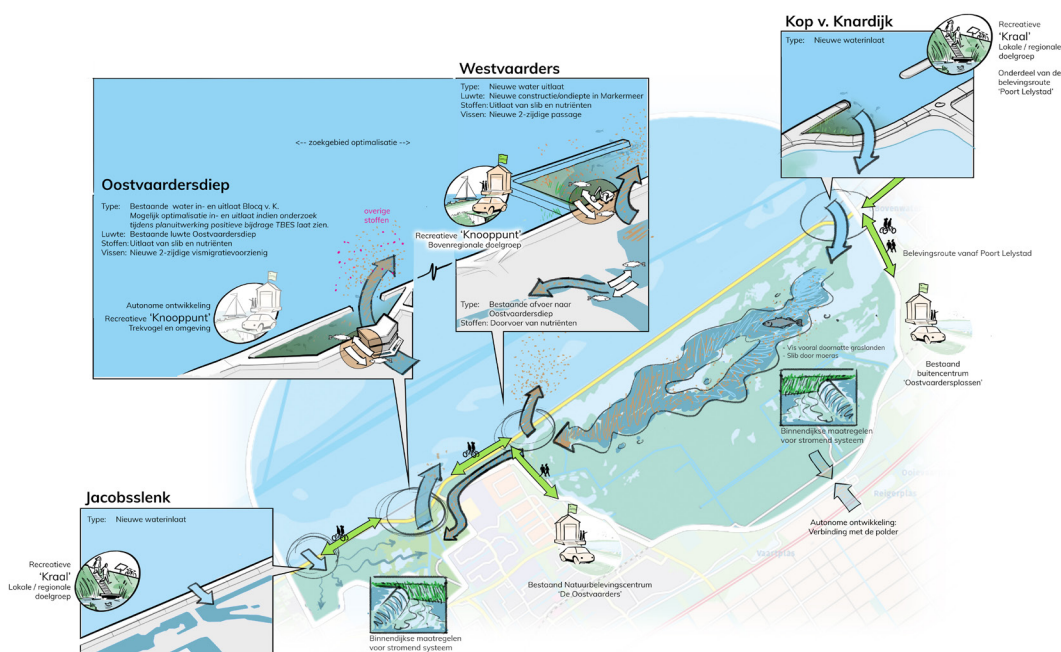
De Ontwerp Voorkeursbeslissing

De Ministers besluiten op grond van de resultaten van de Verkenningfase, waaronder de effectbeoordeling in het MER eerste fase, tot het vaststellen van het Voorkeursalternatief Oostvaardersoevers dat bestaat uit:

1. het verbinden van de drie meren middels het aanleggen van water in- en uitlaten;
2. het mogelijk maken van vismigratie;
3. het aanleggen van een buitendijkse luwte en ondiepe zone;
4. het aanleggen van verbindingen tussen het moerasgedeelte en de natte graslanden;
5. het creëren van belevingswaarden bij de nieuwe verbindingen.

Deze vijf onderdelen worden hieronder nader geduid en toegelicht per locatie van oost naar west (tussen Lelystad en Almere).

Voorkeurs Alternatief / VKA

Figuur 1 Voorkeurs Alternatief / VKA

A. Bij de Kop van de Knardijk:

- het realiseren van een waterinlaat achter de bestaande strekdam om water uit het Markermeer de Oostvaardersplassen in te laten stromen.
- het realiseren van een recreatieve kraal. Dit is een plek waar mensen langskomen en waar iets te zien of te beleven is.

B. Tussen Westvaarders-Oostvaardersdiep:

- het realiseren van een nieuwe wateruitlaat (nabij Westvaarders) of het optimaliseren van de bestaande (Blocq van Kuffeler) om voedselrijkwater uit de moerassen naar een luwe ondiepe zone van circa 25 ha in het Markermeer te laten stromen.
- Het realiseren van een tweezijdige vismigratievoorziening tussen het Markermeer en de Oostvaardersplassen.

- in de planuitwerking worden de twee uiterste varianten onderzocht hoe het technisch ecologische ontwerp voor bovengenoemde maatregelen geoptimaliseerd kan worden. Uit deze variantenstudie volgt een optimale oplossing.
- Het realiseren van een recreatief knooppunt nabij het Jac. P. Thijssepad. Dit is een plek met een goede achterlandverbinding met een bovenregionale functie en recreatieve voorzieningen.

C. Bij de Jacobsslenk

- Het realiseren van een waterinlaat om water uit het Markermeer de Lepelaarsplassen in te laten stromen.
- het realiseren van een recreatieve kraal. Dit is een plek waar mensen langskomen en waar iets te zien of te beleven is.

In de moerasgebieden zullen op diverse plekken maatregelen worden gerealiseerd om het water door de moerassen te laten stromen en het voor vissen mogelijk te maken van het Markermeer naar de geïnundeerde graslanden te komen en weer terug.

Voor het realiseren van dit Voorkeursalternatief wordt vanuit het Rijk 45 miljoen euro beschikbaar gesteld. De Regio draagt 6,6 mln euro bij zoals vastgelegd in brief 2856237 van 14 oktober 2021 van Provincie Flevoland namens de gebiedspartners aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het totaalbudget van 51,6 miljoen is taakstellend en bestemd voor de planuitwerkingsfase, realisatie van het project, 10 jaar beheer en onderhoud, monitoring en bestemd voor apparaatskosten voor deze fasen.

Met dit besluit wordt de (MIRT) verkenningsfase afgerond en de Planuitwerkingsfase gestart. De planuitwerking richt zich op het voorkeursalternatief met ruimte voor doorgroei naar bij het toekomstperspectief. In de planuitwerkingsfase worden de volgende meekoppelkansen verder uitgewerkt: koppeling met de ontwikkeling van de Almeerse Poort (onderdeel B), met Poort Lelystad-Kustvisie Lelystad (onderdeel A) en KRW-opgave voor vismigratie bij de Blocq van kuffeler (onderdeel B).

Toelichting en onderbouwing

Voor nadere toelichting en onderbouwing van dit besluit verwijst de Minister naar:

Oostvaardersoevers - Notitie VKE-VKA

Met als bijlage het bijbehorende Milieueffectrapport (planMER / MER 1e fase) en de onderliggende rapporten:

- Voortoets Natuur
- Kosteneffectiviteitsanalyse
- Duurzaamheidsadvies
- Advies Veiligheidsrisico's Voorkeursalternatief

Totstandkoming ontwerp voorkeursbeslissing

De (MIRT)-verkenning Oostvaardersoever is gestart met het in beeld brengen van mogelijke oplossingsrichtingen voor de verplaatsing van voedselrijkwater uit de moerassen naar het Markermeer, voor het aanleggen van een luwtegebied in het Markermeer en voor verbindingen voor vis tussen het meer en de moerassen en voor het vergroten van de beleefbaarheid van het gebied. Om een onderbouwde afweging te kunnen maken voor de te nemen maatregelen is een MER 1e fase opgesteld. In de MER 1e fase zijn de hoekpunten van het speelveld in beeld gebracht op basis van drie onderzoeksalternatieven. De alternatieven verschillen in de locatie(s) en het aantal of de omvang van bouwstenen als vispassages, luwtegebieden, water in- en uitlaten. Deze alternatieven zijn beoordeeld op doelbereik, haalbaarheid en milieueffecten. Daarna is een toekomstperspectief voor de lange termijn (2050)^{1,2} en een Voorkeursalternatief (VKA) voor de korte termijn (2030) samengesteld. Het VKA is passend bij het beschikbare budget van 51,6 mln. Het VKA is de eerste stap op weg naar het beoogde toekomstperspectief.

Participatie

Oostvaardersoever anticipeert op de komst van de Omgevingswet. Daarom is er een 'kennisgeving Startbeslissing en Participatie' gepubliceerd. In deze kennisgeving is bepaald dat zienswijze mogelijk waren op de 'Opzet Participatie' en is gevraagd te reageren op de volgende vragen:

- Zijn er belangrijke dingen die we over het hoofd hebben gezien?
- Ziet u andere oplossingsrichtingen of kansen voor het project?

In het totaal zijn er zeven zienswijzen met ideeën en oplossingsrichtingen binnengekomen. Tevens zijn er ideeën en oplossingsrichtingen buiten de formele zienswijzeprocedure ingediend. Alle bij de start van de verkenning binnengekomen ideeën zijn gebundeld in het 'Rapport Ideeën en Oplossingsrichtingen' waarin is aangegeven wat er met het idee en/of oplossingsrichting is gedaan.

Bij de publicatie van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de op te stellen Milieu Effectrapportage (MER) is gevraagd:

- Worden de goede onderzoeksalternatieven onderzocht?
- Ziet u andere kansrijke oplossingen die passen binnen de geformuleerde onderzoeksalternatieven?

In het totaal zijn er 11 zienswijzen binnengekomen op de NRD en is advies van de Commissie MER en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) ontvangen. De Nota van Antwoord gepubliceerd in september 2020 gaat in op deze zienswijze, de adviezen en de manier waarop hiermee wordt omgegaan in de verkenning.

---

1 Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

2 In de onderliggende stukken wordt het toekomstperspectief aangeduid met Voorkeurs Eindbeeld (VKE)

Naast bovenstaande is gedurende de verkenning gebruik gemaakt van de volgende vormen van participatie:

- Stakeholdersbijeenkomsten, in de vorm van ontwerpessies en expertsessies, met specialisten van de 7 samenwerkende partijen;
- Klankbordgroepbijeenkomsten: deelnemende organisaties in de klankbordgroep zijn natuurorganisaties, recreatieverenigingen, ondernemers en bewonersgroepen.
- (Online) informatieavonden voor bewoners en andere geïnteresseerden;
- Website: om ook participanten die niet aanwezig kunnen zijn bij bijeenkomsten de mogelijkheid te bieden te reageren op beschikbare informatie en input te leveren aan de vervolgfase, is een website opgesteld: www.oostvaardersoever.nl.

De ideeën en oplossingsrichting naar aanleiding van alle participatie hebben gefungeerd als 'bouwstenen' voor de ontwikkeling van de drie onderzoeksalternatieven, welke zijn uitgewerkt in de MER 1^e fase.

Vervolgprocedure en reactie

De ontwerp voorkeursbeslissing ligt tezamen met Notitie VKE-VKA, het MER en de overige bijlagen rapporten, ter inzage voor een periode van 6 weken van 3 februari tot en met 16 maart 2022. In deze periode kan een ieder een zienswijze naar voren brengen via het Platform Participatie: www.platformparticipatie.nl. Tijdens deze periode kan iedereen die dat wenst reageren op de inhoud van ontwerpvoorkeursbesluit, de Notitie VKE-VKA, het MER en de overige bijlagen rapporten, door het indienen van een schriftelijke of mondelinge zienswijze. De Ministers stellen uw inbreng op de volgende onderwerpen op prijs:

- Kunt u zich vinden in de voorkeursbeslissing?
- Heeft u aandachtspunten voor de planuitwerkingsfase?

Na de ter visie legging wordt naar verwachting in de eerste helft van 2022 de definitieve Voorkeursbeslissing vastgesteld en Nota van Antwoord, waarin de reactie op de ontvangen zienswijzen zal worden gegeven, gepubliceerd. Hierna start de (MIRT) planuitwerkingsfase. In de (MIRT) planuitwerkingsfase wordt het VKA nader gedetailleerd en ontworpen. In deze fase wordt ook het MER 2e fase (projectMER) opgesteld en gedetailleerd. Aan het eind van de (MIRT) planuitwerkingsfase wordt het VKA vastgelegd in een juridisch besluit. Oostvaardersoever blijft anticiperen op de komst van de Omgevingswet en daar de participatie op inrichten. Daarom wordt tezamen met het ontwerpvoorkeursbesluit ook de geactualiseerde 'Opzet Participatie' ter visie gelegd. Uitgangspunt is dat tegen die tijd de Omgevingswet van kracht is en toegewerkt wordt naar een Rijks Projectbesluit.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Colofon

Contact:

Project Oostvaardersoever
www.oostvaardersoever.nl
info@oostvaardersoever.nl
T 0800 - 8002

Datum:

November 2021

Status:

Definitief

Samenwerkende partijen:

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

PROVINCIE FLEVOLAND

Natuur dichtbij
HET FLEVO
LANDSCHAP

Gemeente Almere

gemeente
Lelystad